

ENKELE SPECIFIEKE ASPECTEN en ACTIVITEITEN BINNEN ONZE LEEFSCHOOLWERKING

Graadsklassen, jaarklassen, nestgroepen en tandemgroepen

Historisch gezien wisselde de organisatievorm van leefschoon De Oogappel doorheen de jaren. Van één kleutergroep en twee leefgroepen onderbouw en bovenbouw (1+2+3L en 4+5+6L) naar twee leeftijdsgroepen samen bij de kleuters (0+1K en 2+3K) en twee leeftijdsgroepen samen in het lager: graadsklassen (1+2L en 3+4L en 5+6L)

Later werd om didactische redenen de specifieke aanpak voor aanvankelijk lezen en schrijven de eerste graad opgesplitst in jaarklassen.

Bij de eerste lockdown naar aanleiding van Covid 19, was er afstandsonderwijs tussen 13 maart en 15 mei 2020. Met mondjesmaat konden sommige groepen opnieuw naar school komen voor contactonderwijs.

Tijdens het schooljaar 2020-2021 koos de school voor een jaarklassensysteem, zodat er maximaal aandacht kon zijn voor binnenklasdifferentiatie en het wegwerken van leerachterstand bij heel wat kinderen.

Niemand verwachtte dat Covid 19 zo lang en intens huis zou houden, met een impact alvast op twee schooljaren van 2019-2020 en 2020-2021.

Mogelijks ook impact op het schooljaar 2021-2022.

Hoewel het team de meerwaarde van graadsklassen voorop stelt, is het niet makkelijk om de balans te maken tussen voldoen aan de maatschappelijke verwachtingen als school, het bereiken van de eindtermen en leerdoelen, het welbevinden van de kinderen voorop stellen en zorg dragen voor de draagkracht van het team. De spreidstand is groot en het team wil bovenal kwaliteitsvol onderwijs kunnen bieden vanuit de waarden van een leefschoon. Samen maakten we meerdere simulaties van organisatie modellen met verschillende organisatie-eenheden, en vanuit de vraag: "Wat hebben onze kinderen nodig om goed te leren én om goed samen te leven op onze school?", kwam het team tot het besluit om tijdens het schooljaar 2021-2022 te werken met nestgroepen en tandemgroepen.

We combineren het beste van het jaarklassensysteem van afgelopen schooljaar met het graadklassensysteem dat in de tweede en derde graad op de oogappel gangbaar was. Zo kiezen we resoluut voor een gezonde mengvorm.

Met alle leefschoonbegeleiders hernieuwden we het engagement om de Oogappelpijlers trouw te blijven.

Dit is een evenwichtsoefening van borgen wat goed loopt en zoeken naar gelijkgerichtheid met het team.

In de kleuterklassen blijven we werken met een onderbouw en een bovenbouw. Hier verandert er niets. We hebben een 0-1K met twee bovenbouwkassen van 2-3 K.

In het lager zullen we werken met nestgroepen en tandemgroepen en dit per graad.

De nestgroep is de leefgroep (jaarklas):

Hier is plaats voor de kringen, de instructies, projectwerking, het cursorisch leren, ... lichamelijke opvoeding en levensbeschouwelijke vakken.

De tandemgroep is de graadsgroep:

Hier organiseren we de ateliers, het schrijfportfolio, GWP, uitstappen, de vrije teksten, zelfstandig werk en stimuleren we projectwerking op graadsniveau.

We kijken hierbij terug heel hard uit naar de samenwerking met de ouders voor het projectwerk en de ateliers.

Elke graad krijgt de vrijheid om op maat van de kinderen en volgens hun onderwijsbehoeften de juiste klemtonen te leggen in hun tandemgroepen.

PRAATRONDE

Als instap in de school is het voor de kinderen van De Oogappel belangrijk om op een aangename manier hun leefwereld van thuis te laten overvloeien in de leefwereld van de school. Die overgang moet er een zijn van vertrouwelijkheid en geborgenheid.

De dagelijkse samenkomst in een praatronde is dan ook van essentieel belang.

Het is een kringgesprek waarin de kinderen volgens hun eigen mogelijkheden, leeftijd, interesses en aanvoelen een inbreng naar de groep kunnen doen.

In de groep kunnen andere kinderen zo op elkaar inspelen en reageren. Voorstellen en ideeën kunnen aan bod komen om later te worden uitgewerkt.

Zo kan de praatronde als een startmoment worden beschouwd om elkaar te stimuleren om op ontdekking te gaan naar dingen die nieuwsgierigheid prikkelen.

Alles gebeurt volgens een vertrouwd verloop zodat de kinderen al na enkele dagen een veilig gevoel krijgen in hun leefgroep.

De praatronde is zeker ook een moment waarin mondigheid en luistervaardigheid voortdurend worden getraind. Hierbij houden de kinderen rekening met een aantal afspraken die ze zelf kunnen opstellen en eventueel aanpassen om een vlot verloop mogelijk te maken.

Van essentieel belang daarbij is respect voor elkaar en voor ieders mening.

Naargelang de leeftijd van de kinderen zullen ze ook zelf meer de verantwoordelijkheid dragen in de praatronde. Dit gaat van 'Jules vasthouden' als je aan de beurt bent bij de allerjongsten tot zelf het gesprek leiden, verslag nemen, dingen voorbereiden (bijvoorbeeld een boek voorstellen, een actualiteitenrubriek) in de lagere school.

Tal van andere rondes komen ook aan bod binnen de dagdagelijkse werking: natuurronde/professorronde/nieuwsronde/boekenronde...

PROJECTEN

Uit de praatronde of op andere momenten kunnen ideeën groeien waarbij iedereen uit de ganse leefgroep zodanig betrokken en geïnteresseerd geraakt dat besloten wordt om er een project over te doen.

Het wordt een boeiend groepsgebeuren waarbij kinderen op een onderzoekende manier kunnen ervaren en leren hoe de dingen rondom ons in elkaar zitten.

Ze leren vooral ook hoe ze zelf de dingen kunnen aanpakken om hun gezamenlijk gestelde doelen te kunnen bereiken.

Ze leren daarbij vooral ook hoe moeilijk dit soms is en dat je hierbij dikwijls hulp van anderen nodig hebt.

Tal van vaardigheden, maar ook kennis en leerstof komen hier aan bod. En zo gebeurt het dikwijls dat naar aanleiding van een project leerstofonderdelen voor taal, wiskunde of wereldoriëntatie...worden aangebracht.

Bij de kleuters zijn vooral 'inleefprojecten' erg in trek: De kinderen zijn dan eens ridders, of indianen of circusartiest.

Bij de allerkleinsten van 2,5 - 3 jaar werken ze nog niet echt met projecten maar wordt er wel met kortere momenten gewerkt rond hun eigen interesses zoals trainen, paardje rijden, bakker spelen, een kip in de klas, ...

Bij ons is projectwerk een veelomvattend geheel van activiteiten en vaardigheden. Daarbij is het ervaren dat het welslagen van het vooropgestelde doel afhankelijk is van ieders inzet en betrokkenheid van groot belang.

Daarom wordt er met de groep ook heel veel overleg gepleegd en geëvalueerd.

AAN DE SLAGRONDE

In de oudste kleuterleefgroepen gaat elke leeftijdsgroep (K2 of K3) 1 keer per week aan het werk met de "aan-de-slag map".

Deze map is eigen aan het klasmateriaal en varieert dus van leefgroep tot leefgroep. De map werd samengesteld op basis van het aanwezige spel- en leermateriaal in de klas en op basis van de ontwikkelingsdoelen van het kleuteronderwijs.

Met dit instrument trachten wij een overzicht te krijgen van welk materiaal en welke ontwikkelingsdoelen de individuele kleuter op zich neemt doorheen het schooljaar. Tevens wordt hiermee de frequentie en evolutie opgevolgd en vormt dit ook de basis voor de remediëring. Tijdens het "aan-de-slag moment" werkt elke individuele kleuter met z'n eigen map. Met behulp van duidelijke pictogrammen kan de kleuter een opdracht naar keuze kiezen of wordt door de kleuterleidster een doe-opdracht bepaald.

Het gebruikte materiaal staat duidelijk afgebeeld in de map.

Elke opdrachtkaart bij het materiaal is voorzien van een symbooltje dat de kleuters zelf terug

kunnen vinden in hun mapje.

Elke opdracht wordt nadien geëvalueerd. (via 'x' bij 😊) De kleuterleidster vermeldt hier ook de datum bij en eventuele opmerkingen!

A.d.h.v deze evaluaties, data en opmerkingen wordt nagegaan of de kleuters de ontwikkelingsdoelen bereiken, of ze al dan niet evolueren en waar er kan bijgestuurd worden.

HOEKENWERK BIJ KLEUTERS

Om onderzoekend te leren werken is het belangrijk dat kinderen vanaf hun prille schoolleeftijd leren omgaan met het maken van zelfstandige keuzes maken en daarvoor ook de nodige verantwoordelijkheid te leren nemen.

Daarom zijn de leefruimtes waar de kinderen leven en werken georganiseerd in werk- en speelhoeken.

Kinderen kunnen op afgesproken momenten vrij kiezen waar en waarmee ze willen werken. Dit leren ze dan ook visueel registreren zodat voor iedereen duidelijk is wie waar bezig is.

De hoeken zijn wisselend en worden zodanig uitgebouwd dat de kinderen vrij kunnen experimenteren met techniek en materiaal.

VRIJE TEKST/PORTFOLIO

Op De Oogappel, stimuleren wij het natuurlijke lees- en schrijfproces. Ook bij kleuters. De kinderen worden gestimuleerd hun eigen verhalen te tekenen en bij te houden. De begeleider schrijft er dan in 't kort enkele woorden of zinnen bij. Dit wordt bijgehouden in een eigen portfolio.

In de lagere school schrijven de kinderen vrije teksten. Elk trimester maken ze een keuze uit hun vrijetekstenboek en verfijnen ze één tekst tot perfectie. De tekst leidt tot een creatieve verwerking via beeld, drama, muziek, filmpje of andere expressie vorm. De kinderen presenteren hun pronkstuk aan elkaar. Alle vrije teksten worden over de hele schoolcarrière van het kind bijgehouden in zijn of haar portfolio.

FORUM

Op niveau van de hele school is er regelmatig voor een vakantie een forum. Elke groep kan telkens zelf beslissen of ze deelnemen of niet. De ouders zijn ook welkom.

We zien het forum als een soort 'happening', een gezellig afsluiten van een werkperiode. Hier komen zang, dans, toneel, voorstellingen van een project, boek, gedicht, ... aan bod die de kinderen in de leefgroepen of volledig individueel voorbereidden.

Maar het is ook een belangrijke plaats om het schoolleven te evalueren, afspraken te overlopen die door onderlinge gesprekken tussen de leefgroepen tot stand kwamen, en nodige contacten te leggen.

KLASSENRAAD

Om het samen leren en samen leven in de leefgroep goed te kunnen organiseren, zijn er heel wat afspraken nodig.

Deze afspraken worden niet op voorhand door begeleiders of directie opgesteld, maar worden samen met de kinderen gemaakt op de wekelijkse raad.

Dit is een vergadering waarbij de kinderen op voorhand hun voorstellen, grieven of appreciaties aan elkaar kunnen laten weten.

Dit zijn meer dan eens boeiende discussies maar die toch telkens moeten leiden tot een concrete afspraak.

Soms worden dit echte leefregels zoals “na het werk ruimen we telkens op” of “wie het kringgesprek stoort moet iets anders gaan doen”.

Soms zijn het gewoon afspraken om activiteiten georganiseerd te krijgen.

Ook het sociale gebeuren wordt voortdurend geëvalueerd in de raad. Zo is het mogelijk dat spanningen binnen een leefgroep eens grondig worden uitgepraat om de situatie weer in de goede richting te krijgen.

KINDERPARLEMENT

Uit elke klassenraad komen er twee afgevaardigden naar het wekelijkse kinderparlement. Het belangrijkste hierin is dat kinderen op een democratische manier leren zelf beslissingen te nemen en zich te organiseren en dit met respect voor ieders zijn en ieders mening.

De afgevaardigden komen samen en brengen de punten naar voor waarvan de klassenraad vindt dat deze besproken dienen te worden op het kinderparlement. Omgekeerd kunnen er ook vragen, acties of opvolgpunten door de afgevaardigden worden meegenomen naar de klassenraad. Zo nemen de kinderen het reilen en zeilen op onze school mee op en nemen ze daarin hun verantwoordelijkheid.

OUDERS

Wij willen samen met ouders als eerste samenwerkingspartner in een positieve, opbouwende sfeer ons pedagogisch project kunnen realiseren. Ouders kunnen vanuit hun eigen interesse ons onderwijs mee rijk en boeiend maken.

Met het hoofd:

Ouders kunnen een informatiebron zijn ter ondersteuning van de leefgroep- en schoolwerking.

Met het hart:

Ouders kunnen het team en de manier van werken ondersteunen.

Dit kunnen ze doen door de kinderen enthousiast aan te moedigen in functie van hun initiatieven, door deel te nemen aan een forum, door te komen kijken naar een projectvoorstelling...

Met de handen:

Helpende handen van ouders kunnen een verrijking zijn zowel op pedagogisch - didactisch

als op praktische vlak.

Zo zijn er in de Oogappel zwemouders, leesouders, vervoerouders, feestouders, uitstapouders, knutselouders, projectouders, tuinouders, atelier-ouders en klusjesouders.

Met een stem:

Participatie is in de Oogappel geen holle slogan.

De ouders kunnen samen met het team mee het schoolleven mee vorm geven. Ze kunnen zich ook organiseren om op verschillende terreinen te kunnen participeren.

Zo zijn er

- de leefgroepvergaderingen met de ouders van de leefgroep en de begeleider en soms ook met kinderen
- het oudercomité: zij organiseren klusdagen en feesten. Zij ondersteunen de school op financieel vlak en organiseren samen met de ouders activiteiten die geld in het laatje brengen
- de schoolraad: officieel orgaan binnen elke school van het GO. Ouders en begeleiders ondersteunen de directie en geven advies naar de Raad van Bestuur van de scholengroep waartoe we behoren.

Elk schooljaar wordt er bekeken waar de specifieke noden en doelstellingen liggen voor elke werkgroep.

In het team zijn er ook verschillende werkgroepen waar ook ouders kunnen bij aansluiten.

Nog elementen?

VRAAG EN ANTWOORD

De leefschool is een 'methodeschool': is er voldoende aandacht voor het leren?

De Oogappel heeft net zoals elke andere basisschool de maatschappelijke verplichting om de eindtermen te bereiken. Als school kiezen we hier bewust om deze via de leefschoolprincipes en methodieken te bereiken en niet via invulboeken en handboeken.

Leermoeilijkheden, gedragsproblemen, verkeerde werkhouding, ... Wat kan de leefschool wel?

Wat kan niet ?

We streven er naar om de kinderen zoveel mogelijk met hun leefgroep te verbinden en hen in de grote groep te laten aansluiten. Binnen het klasgebeuren is er veel aandacht voor gedifferentieerd werken en werken kinderen vaak in duo of groep, wat het coöperatief leren bevordert.

Toch is het onjuist te denken dat kinderen met ernstige leermoeilijkheden, leerstoornissen, leerachterstand, gedragsproblemen, concentratieproblemen bij ons meer vooruitgang zouden maken of niet kunnen uitvallen. We doen er alles aan om alle kinderen zo goed mogelijk te begeleiden. Ieder kind met specifieke leerbehoeften krijgt dan ook een individueel handelingsplan dat wordt opgesteld op een overlegmoment met de klasbegeleider / zorgcoördinator/ directie en psycholoog.

De ouders zijn de eerste partners bij het opstellen van een handelingsplan. Met hen gaan we regelmatig rond de tafel zitten om over hun kind te praten.

Sommige kinderen krijgen gespecialiseerde hulp.
Heel soms wordt er in het belang van het kind gezocht naar een andere schoolkeuze.
Net zoals een traditionele basisschool beschikken wij ook over een zorgcoördinator die de begeleiders ondersteunt om de kinderen goed op te volgen.

Hoe worden de kinderen geëvalueerd?

Wij werken in het rapport met een evaluatieverslag. Je vindt er geen punten in terug.
Wij vinden dat kinderen hierdoor in een intellectuele rangorde worden geplaatst en dat dit te beperkend is om een kind zijn talenten in kaart te brengen.
Een kind is voor ons meer dan een opsomming van cijfers.
Op onze leefschoon gebeurt er veel meer dan enkel kennisoverdracht.
In het rapport is er ook ruimte voor zelfevaluatie: kinderen leren zichzelf te evalueren.

Hebben de kinderen huiswerk ?

Op De Oogappel krijgen kinderen huiswerk. Onze visie op huiswerk, is dat het bovenal zinvol moet zijn. Huiswerk zien wij in het individueel uitvoeren van taken thuis in functie van wat er op school gebeurt : Bijvoorbeeld spullen zoeken voor een project, teksten lezen over een bepaald onderwerp. Hun wekelijks wisselende rol voorbereiden die ze hebben tijdens de kringen of praatronde.
Er kan ook individuele inoefening gevraagd worden om technische lees- schrijf- of rekenvaardigheden onder de knie te krijgen.

Voorbeelden hiervan zijn oefenen van de tafels van vermenigvuldiging, bepaalde letters leren lezen en schrijven, teksten uit de klas thuis lezen, Franse woordjes leren...

Is de leefschoon een anti-autoritaire school?

De Oogappel is geen 'anti-autoritaire school'.
Onze school onderschrijft de waarden van het GO! Samen met de kinderen vullen we deze aan met normen en waarden die wij nodig achten om het dagdagelijkse leven in de Oogappel zo soepel mogelijk te laten verlopen.
Op verschillende momenten (raad, kinderparlement, oudervergadering, teamvergadering) worden er afspraken gemaakt die kunnen uitgroeien tot regels waar ieder zich dient aan te houden.
Wij vinden het heel belangrijk dat kinderen mee opgenomen worden in hun eigen leerproces. Reflecteren over hun eigen gedrag is belangrijk.
Sommige afspraken gebeuren op niveau van de leefgroepen, andere gelden voor de hele school.

Worden de kinderen goed voorbereid op hun secundaire schoolcarrière?

Onze Oogappels zijn goed gewapend om het secundair onderwijs aan te vangen. Kinderen uit onze leefschoon zijn doorgaans sociaal vaardiger, taalvaardiger, kunnen zelfstandig werken en studeren!

Onze kinderen en hun ouders krijgen de nodige informatie bij de overstap naar het middelbaar. We begeleiden onze kinderen op een doordachte wijze waarbij we sterk kijken naar ieders talenten en mogelijkheden. Wij geven advies en ouders beslissen.